

ČEKÁNÍ NA PRAVIDLA KURZARBEITU SE PROTAHUJE, ROZHODNE SE DNES

Stát firmám přispěje i na odvody

Jan Prokeš
jan.prokes@economia.cz

Rozhodnutí o tom, jak přesně bude stát přispívat firmám na mzdy zaměstnanců, včera vláda opět odložila. Na konkrétní návrh přitom podnikatelé, jejichž byznys zasáhla pandemie koronaviru, čekají už zhruba dva týdny. Peníze by jim alespoň částečně nahradily výpadek příjmů a zároveň zabránily výraznému propouštění lidí. „Je to program, který má administrovat 3,1 milionu zaměstnanců, takže je s ním spousta práce i co se týká IT systémů,“ vysvětluje zpoždění ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD). Návrh už je ale téměř hotov, vláda by ho měla schválit na dnešním jednání.

Takzvaný program Antivirus zahrnuje například státní příspěvek na náhradu výdělků zaměstnanců restaurací či obchodů, které jsou kvůli vládnímu nařízení uzavřeny, a také lidí v karanténě. Další částí programu je takzvaný kurzarbeit. Ten funguje tak, že zaměstnavatel pracovníkovi zkrátí úvazek, ale dál udržuje celé pracovní místo. Stát mu pak na mzdu přispívá pod podmínkou, že firma nebude zaměstnance propouštět. Nárok na podporu budou mít společnosti, kterým v karanténě skončí podstatné množství zaměstnanců, nebo firmy, které musely omezit výrobu kvůli propadu poptávky či chybějícímu materiálu. Mohou dostat příspěvek na mzdy 60 nebo 80 procent podle toho, proč došlo k omezení či zastavení výroby. Návrh včera večer Maláčová zveřejnila na Twitteru.

O podporu se podniky budou moci hlásit od středy. Příspěvek se má týkat už březnových mezd – ty ale budou muset zaměstnavatelé nejdřív zaplatit ze svého. Teprve potom jim část nákladů na pracovníky uhradí úřady práce, které budou jednotlivé žádosti posuzovat. Rozhodování o žádostech se ale může protáhnout, a není proto jasné, kdy se firmy podpory dočkají. „Úřady práce na to nejsou vůbec připraveny. Bojím se, že výplata příspěvku bude trvat dlouho,“ říká generální ředitelka Asociace malých a středních podniků a živnostníků Eva Svobodová. Systém by se podle ní mohl zrychlit třeba tím, že by majitelé nemuseli konkrétní události, které vedly k omezení výroby, dokazovat. Místo toho by jen napsali čestné prohlášení, úředníci by pak žádosti mohli prověřit zpětně.

„U těch menších firem v nejpostiženejších sektorech, jako jsou restaurace nebo vybrané prodejny, jde už o dny. Pomoc by měla být tak rychlá, jak jen

VLÁDA A KURZARBEIT

48 400
korun

bude nejvyšší částka, z které se bude počítat státní příspěvek na náhradu mezd pro zaměstnance.

60 a 80
procent

bude stát přispívat firmám na náhrady mezd pracovníků. Výše podílu bude záležet na důvodu, proč došlo k omezení či zastavení výroby.

6

miliard korun

požaduje ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) na kurzarbeit. Částka by měla pokrýt státní příspěvek k březnovým mzdám.

Důležitá schůzka

Podle premiéra Andreje Babiše by se kvůli podpoře firem a živnostníků ještě spolu měly sejít Maláčová s ministryní financí Alenou Schillerovou.

“

Je to program, který má administrovat 3,1 milionu zaměstnanců, takže je s ním spousta práce i co se týká IT systémů.

Jana Maláčová
ministryně práce

2,15 milionu zaměstnanců

bude podle odhadů získávat státní příspěvek na mzdy v Německu. To je téměř o 800 tisíc lidí více než během finanční krize v roce 2009. Německou vládu by současná podpora mohla vyjít na více než 10 miliard eur.

Foto: Profimedia, ČTK

to bude možné,“ miní prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý. Ten v pondělí vládu kritizoval, že sice přichází stále s dalšími nápady, jak podnikům ulevit, ale ty již ohlášené zatím nedotáhla.

Na podniky už několik týdnů dopadají opatření, která kvůli nákaze vstoupila v platnost. Vláda včera prodloužila omezení volného pohybu osob do 11. dubna. Minimálně do té doby zůstanou uzavřeny také restaurace, některé obchody a další provozovny. Původně měl zákaz platit do středy. V pondělí večer bylo v Česku potvrzeno téměř tři tisíce případů nákazy koronavirem.

Právě majitelé hospod či hotelů už v současnosti propouštějí až třetinu zaměstnanců, především pomocný personál. Výroba ale omezují i firmy z dalších oborů. Podle předsedy Českomoravské konfederace odborových svazů Josefa Středuly může počet lidí bez práce v příštích měsících narůst až o 450 tisíc.

Právě tomu chce Maláčová kurzarbeitem zabránit. Ministryně zatím neřekla, jak dlouho mohou podnikatelé s podporou počítat. Na kurzarbeit zatím hodlá vyčlenit šest miliard korun. To je částka za březnové výplaty, o dalších miliardách se ještě bude jednat.

Například v sousedním Německu, kde má kurzarbeit dlouhou tradici, mohou firmy příspěvek pobírat až dva roky. Rozpočet by to mohlo stát více než deset miliard eur (273 miliard korun). Tamní vláda už počítá s tím, že bude na mzdy přispívat asi 2,2 milionu zaměstnanců. Pro srovnání, během finanční krize z roku 2009 kurzarbeit využilo asi 1,4 milionu lidí.

Český kurzarbeit nakonec bude štedřejší, než Maláčová plánovala ještě před týdnem. Stát bude podnikatelům přispívat kromě mezd také na sociální a zdravotní pojištění, které za zaměstnance odvádějí. Původně se zástupci firem a odborů jednala o možnosti, že by pojištění za pracovníky platily pouze firmy. To by znamenalo, že by státní pomoc byla reálně nižší než slibovaných alespoň 60 procent.

Maláčová také ještě minulý týden počítala s tím, že výše státního příspěvku se bude počítat maximálně do úrovně mediánové mzdy, což je aktuálně zhruba 31 tisíc korun. Medián představuje výdělek zaměstnance přesně uprostřed hodnot všech mezd. „Byly by tím bity zejména podniky s kvalitními programátory a vědci, kde jsou mzdy vyšší,“ uvádí Dlouhý z Hospodářské komory. Nový strop naroste na 48 400 korun, což je průměrná mzda za poslední čtvrtletí loňského roku zvýšená o odvody na sociální a zdravotní pojištění.